

вдосконалити свої навички у сфері туризму та екскурсійної діяльності.

Література:

1. Кацемір Я.В., Рзаєва Е.Р. Особливості методики проведення екскурсійної діяльності. *Матеріали I Всеукр. наук.-практ. конф. "Сучасний стан та потенціал розвитку індустрії гостинності в Україні"* (м. Херсон, 23 квітня 2021 р.). Херсон: ХДАЕУ, 2021. 327 с. С.210-212.

2. Мальцева Л.В. «Організація екскурсійних послуг» як навчальна дисципліна. *Вісник Луганського національного університету ім. Т. Шевченка*. 2012. №4(239). Ч.ІІ. С.159-163.

Миронець Н. Р.,

*кандидат історичних наук, доцент кафедри географії і туризму
факультет географії, історії та туризму*

Ренжин В. В.,

*здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
факультет географії, історії та туризму,*

Ліпич Д. В.,

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
факультет географії, історії та туризму*

Приватний вищий навчальний заклад

*«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»*

м. Рівне

ВИКОРИСТАННЯ ФОНДІВ МУЗЕЮ МИРУ МЕГУ ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМУ

Університетські музеї є невід'ємною частиною багатьох вищих навчальних закладів і відіграють ключову роль у розвитку сучасної молоді. Їх вплив на студентів та відвідувачів надзвичайно великий, оскільки вони створюють унікальну можливість об'єднати діяльність навчання з культурним розвитком. По-перше, університетські музеї є ідеальним місцем для навчання та досліджень. Вони надають студентам можливість отримати практичний досвід в галузі історії,

мистецтва, культури та багатьох інших сферах. Відвідування музею може стати відмінною можливістю для студентів збагатити свої знання та розширити свій кругозір. По-друге, університетські музеї допомагають сучасній молоді зберегти та вивчати спадщину своїх народів. Вони відтворюють історію, традиції та культуру, що є важливим елементом розвитку та самоідентифікації кожної особистості. Завдяки музеям, молодь може краще зрозуміти своє минуле та зберегти його для майбутніх поколінь. Університетські музеї також сприяють розвитку творчості та креативності у молоді. Вони надихають на нові ідеї, стимулюють до власних досліджень та творчих проєктів. Кожен експонат може викликати нові думки та почуття, що сприяє розвитку креативного та аналітичного мислення.

Музей Миру МЕГУ імені акад. С. Дем'янчука – структурний підрозділ університету, що функціонує із 1999 року. Він був заснований основоположником педагогіки миру акад. С. Я. Дем'янчуком. Мета його діяльності - виховання дітей та молоді на ідеях миру, гуманізму та демократії. Водночас музей є навчальною лабораторією для студентства, особливо педагогічних спеціальностей та напряму підготовки «Туризм»

Одним із методологічних завдань музею, окрім основного – популяризації ідей миру, є формування у студентів системи базових знань в основі яких лежить три складові – генетична, теоретична та практична. Генетична складова розкриває історію формування музею, особливостей розвитку ідей миру від найдавніших часів в Україні і до російсько-української війни. Теоретична складова включає знання теорії (сутність миру як філософської концепції, основні інституціональні виміри) та екскурсійної методики (методичні прийоми показу, розповіді, використання наочних матеріалів «портфеля екскурсовода» тощо). Практична складова висвітлює особливості організації та надання екскурсійних послуг, специфіку застосування методичних прийомів в екскурсіях музеями, а також технології розробки та проведення екскурсій.

У музеї Миру в університеті імені Степана Дем'янчука є три зали, кожна з яких висвітлює різні аспекти глобальної проблеми миру. Перша зала присвячена основним складовим цієї проблеми через призму української культури та історії. Експозиція представлена такими розділами: Народна мудрість та українські мислителі (Г. Сковорода, Т.Шевченко, М. Гоголь, М. Драгоманов та ін.) про добро і зло; Історія української держави. Шлях до взаєморозуміння та миру в

державі; Українські гуманісти ХХ ст. (М. Грушевський, В. Короленко, О. Довженко та ін.); Рух прихильників миру в Україні у повоєнний період. Україна та ООН. (Комплекс матеріалів О. Гончара, Рівненського обласного відділення Українського Фонду Миру). Ця зала відображає історію висвітлення проблем миру в доробках письменників, науковців, педагогів, що висвітлюють концепцію миру. Щороку фонд експозицій зали поповнюється примірниками збірок творчих доробок учнів та студентів, що видаються в рамках проекту «Щорічні учнівські читання «Я голосую за мир»».

Відомо, що антитезою миру є війна. У другій експозиційній залі розповідається про війни на території України (як загарбницькі, так і братовбивчі) усіх історичних періодів. Україна не раз ставала ареною найзапекліших битв, її представники воювали на боці різних воюючих держав. Війни в експозиції показані як жахливі трагедії, катастрофи з величезними людськими жертвами та матеріальними втратами.

Увага відвідувачів акцентується не на ході бойових дій, а на фізичному стражданні людей, наведені цифри загиблих тощо. Використаний краєзнавчий матеріал: про дії Червоної Армії, радянських партизанів, а також українських націоналістичних формувань (УПА, УНР), польських формувань, окремих інтернаціоналістів. Надто цінними вважаємо експонати сучасної російсько-української війни, які передають до музею наші студенти, працівники, випускники, що нині боронять Україну на фронтах. Як підсумок виписані слова: «Відповідальність перед історією полягає в тому, щоб забувши про ідеологічний плюралізм визнати: ми - український народ, це наше невід'ємне минуле з його radoщами та відчаєм, героїзмом та трагедіями». Щоб зберегти мир треба пам'ятати про війну. Нема нічого страшнішого від неї.

Третя зала присвячений досягненням викладачів та студентів університету у сфері пропагування миру, спорту та міжнародної співпраці. Відображена науково-педагогічна діяльність, спортивні успіхи та партнерські зв'язки з університетами різних країн. Музей активно залучає школярів до участі в учнівських громадських читаннях та інших заходах, а також проводить наукові конференції, круглі столи та практичні заняття для студентів. Це робить Музей Миру своєрідною лабораторією для вивчення ряду дисциплін, сприяючи апробації знань та навичок.

Виховання студентів на ідеях миру є надзвичайно важливим аспектом сучасної освіти. Запровадження цінностей миру у середовищі навчання сприяє не лише розвитку особистості кожного окремого студента, а й формуванню сприятливого клімату в університетському колективі. Перш за все, виховання на ідеях миру сприяє розвитку толерантності та поваги до різноманітності. Студенти, які виховуються у дусі миру, навчаються приймати інших такими, які вони є, розуміти і уважати різноманітність культур, поглядів та переконань. Це сприяє покращенню взаєморозуміння та побудові гармонійних відносин як внутрішньо університетського співтовариства, так і на міжнародному рівні. Крім того, виховання студентів на ідеях миру сприяє формуванню миролюбних громадян, готових сприяти вирішенню конфліктів мирними засобами та долучатися до громадського життя для покращення світу навколо них. Студенти, які мають у собі цінності миру, стають активними учасниками громадянського суспільства, спроможними вносити позитивні зміни до свого оточення. В цілому, виховання студентів на ідеях миру має велике значення для сучасного суспільства. Цей процес сприяє формуванню гармонійних відносин, розвитку позитивних цінностей та створенню мирного світу для майбутніх поколінь.

Музей Миру – це неймовірне місце, де студентство може знайти велику кількість корисної інформації як для навчання, так і для особистого розвитку. Музеї відіграють важливу роль у веденні історії та культури, а також у збереженні миру для майбутніх поколінь. Для студентів вони стають не лише джерелом знань, але й місцем, де можна отримати нові ідеї та заохочення для творчого розвитку. Однією з основних навчальних функцій музею Миру є можливість дослідження проблематики миру. Це дозволяє студентам познайомитися з різноманітними аспектами мирних ініціатив українців, відкриваючи нові горизонти для свого особистого інтелектуального розвитку. Крім того, музей став професійною лабораторією, де студенти із задоволенням проводять свої практичні заняття з організації екскурсійної діяльності. З іншого боку, музей Миру виконує важливу виховну функцію. Відвідуючи музеї, студенти можуть відчути себе частиною історії та культури, відчути повагу до минулих поколінь та зрозуміти важливість збереження миру для майбутніх поколінь. Такі відчуття допомагають студентам усвідомити свою власну роль у суспільстві та сприяють їх загальному розвитку як особистостей. У підсумку, музеї Миру є важливим ресурсом для

студентства, який допомагає їм здійснити навчання та розвиток. Його навчальні та виховні функції сприяють розширенню кругозору та розвитку творчих здібностей студентів, роблячи їх краще підготовленими до майбутнього. Разом із тим, фонди музею стимулюють студентів до вивчення нового та розвивають їх пізнавальні здібності.

Токар О. І.,

*старший викладач кафедри географії і туризму,
здобувач освіти третього освітньо-наукового рівня вищої освіти
Приватний вищий навчальний заклад
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука»
м. Рівне*

РОЛЬ ТУРИСТИЧНИХ МАНДРІВОК ДЛЯ УЧНІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Подорож за межі постійного місця проживання з метою ознайомлення з природою та життям населення іншої території без чітких часових і просторових обмежень є мандрівкою, а людина, яка відправляється в таку подорож – мандрівник.

Одним із перших мандрівників вважається Геродот, який, задовольняючи власну допитливість, подорожував 2,5 тис. років тому територією Греції та прилеглих до неї земель і залишив їхній опис, цінний дотепер.

Можна розглядати подорож як передвісник туризму, проте це явище набагато більш складне. У розгляді подорожей було відзначено географічні відкриття (період Великих географічних відкриттів у XV–XVII століттях) та вивчення природи (діяльність мандрівників-натуралістів у XIX столітті). Мандрівники не лише набували знань, але й залишали значний літературний спадок, створюючи карти та описи відвіданих місць і формуючи власне літературне напрямом, що підкреслювало просвітницьку місію подорожей [1].

На наш погляд, туристична мандрівка - це форма активного відпочинку, яка передбачає поїздки або пересування людей за межі їхнього звичайного місця проживання з метою відпочинку, розваг, пізнання нових місць, культур, історії та інших аспектів оточуючого